

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๑/๒๕๕๕

วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคชานาพัฒนาประเทศ

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชานาพัฒนาประเทศ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ อันเป็นเหตุยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ (๕)

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคชานาพัฒนาประเทศเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ พรรคชานาพัฒนาประเทศต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งพรรคชานาพัฒนาประเทศ คือ ต้องดำเนินการดังกล่าวภายในวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ แต่ปรากฏว่าภายหลังที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งการจัดตั้งพรรคชานาพัฒนาประเทศแล้ว พรรคชานาพัฒนาประเทศได้ดำเนินการเพื่อให้ นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาและดำเนินการเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ พรรคชานาพัฒนาประเทศได้แจ้งการรับสมัครพรรคเพิ่มเติมต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จำนวน ๕,๖๐๓ คน ทำให้มีสมาชิกพรรคจำนวนทั้งสิ้น ๕,๖๒๒ คน

๒. เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ พรรคชานาพัฒนาประเทศได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จำนวน ๕ สาขา ได้แก่

๑) ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๔/๒ หมู่ที่ ๑ ถนนเสียบวารี แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

๒) ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๕/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลชัยบุรี อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง

๓) ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๕๓/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าโรง อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

๔) ลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๔๕ ซอยถนนเดชอุดม ๖ ถนนในเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

๕) ลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๖๕/๑ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเทพาลัย อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

๓. เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๔ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชวาวนาพัฒนาประเทศ ลำดับที่ ๓ และที่ ๔ ไม่รับรองการจัดตั้งสาขาลำดับที่ ๕ เนื่องจากได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรคชวาวนาพัฒนาประเทศ ลำดับที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๕ แล้วปรากฏข้อเท็จจริงตามทางการสอบสวนว่า

๑) ในการแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๑ ไม่ปรากฏหลักฐานสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของนายพรเทพ เดวี นายกิตติพัทธ์ ดีสม นายรัชชัย อ่วมรัมย์ และสาขาพรรค ลำดับที่ ๒ ไม่ปรากฏหลักฐานดังกล่าวของนายสมมาตร ฉลองแดน เพื่อให้การดำเนินการตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ ให้หัวหน้าพรรคชวาวนาพัฒนาประเทศส่งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านของบุคคลดังกล่าว ซึ่งหัวหน้าพรรคหรือผู้มีอำนาจลงนามรับรองความถูกต้องของเอกสารทุกหน้าทุกฉบับไปเพื่อพิจารณาดำเนินการภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒) สำหรับสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ นางสาวอัญชลี มีศิลป์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๕ ซึ่งเป็นผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ได้รับเลือกตั้งเป็นเหรียญิกสาขาพรรค จึงขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสาขาพรรคตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทำให้คณะกรรมการสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ มีองค์ประกอบไม่เป็นไปตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕

๔. เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ พรรคชวาวนาพัฒนาประเทศได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเพิ่มเติมอีก ๒ สาขา คือ

๑) ลำดับที่ ๖ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านตา อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

๒) ลำดับที่ ๗ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๗๐ หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองแวง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

๕. เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชานาพัฒนาประเทศ ลำดับที่ ๖ และที่ ๗ เนื่องจากได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจัดตั้งสาขาพรรคทั้งสองแล้ว ปรากฏว่า คณะผู้ริเริ่มจัดตั้งสาขาพรรคชานาพัฒนาประเทศทั้งสองสาขาดังกล่าวได้จัดประชุมใหญ่สมาชิกพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรค ก่อนที่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารพรรค กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารพรรคได้อนุมัติให้จัดตั้งสาขาพรรคทั้งสองสาขาดังกล่าวได้ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา แต่คณะผู้ริเริ่มจัดตั้งสาขาพรรคได้จัดประชุมใหญ่สมาชิกพรรค เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ตามลำดับ ดังนั้น การเรียกประชุมใหญ่สาขาคณะพรรคดังกล่าวไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคชานาพัฒนาประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๕ ที่กำหนดไว้ว่า “เมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคอนุมัติให้ตั้งสาขาพรรคแล้ว ให้ประธานคณะผู้ริเริ่มจัดตั้งสาขาพรรคเรียกประชุมใหญ่สมาชิกพรรคเป็นครั้งแรกและต้องมีสมาชิกพรรคซึ่งมีภูมิลำเนาในท้องถิ่นนั้นมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าสิบคน เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคครั้งแรก ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งสาขาพรรคได้” จึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคทั้งสองสาขาดังกล่าวข้างต้น

เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๔ นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชานาพัฒนาประเทศ ลำดับที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๕ เนื่องจากได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงทางการสอบสวนแล้วปรากฏว่า การจัดตั้งสาขาพรรคมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคชานาพัฒนาประเทศ ข้อ ๓๗ ข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ โดยมีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งที่ ลต ๐๐๐๔/๓๔๒ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๔ แจ้งหัวหน้าพรรคว่า ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามทางการสอบสวนว่า การจัดตั้งสาขาพรรคมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคชานาพัฒนาประเทศ ข้อ ๓๗ ข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ จึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคทั้งสามสาขาดังกล่าว ข้างต้น

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาข้อเท็จจริงข้างต้นแล้วเห็นว่า พรรคชานาพัฒนาประเทศไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ กล่าวคือ เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคแล้ว ยังไม่มีสาขาพรรคการเมือง ครบ ๔ สาขาใน ๕ ภาค จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ (๕)

โดยที่พรรคชานาพัฒนาประเทศได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ จึงเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเกินกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ แต่ปรากฏว่า เมื่อล่วงเลยกำหนดเวลาที่พรรคการเมืองต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ พรรคชานาพัฒนาประเทศไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามมาตรา ๓๕ ดังกล่าว จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

พรรคชานาพัฒนาประเทศโดยนายสมส่วน ศรีนอก หัวหน้าพรรค ได้ยื่นคำชี้แจงว่า

พรรคชานาพัฒนาประเทศ ได้รับจดแจ้งเป็นพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ และภายในวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ พรรคชานาพัฒนาประเทศจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และพรรคชานาพัฒนาประเทศได้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ แล้ว โดยได้มีหนังสือถึงคณะกรรมการการเลือกตั้ง (นายทะเบียนพรรคการเมือง) แจ้งขอจดแจ้งการตั้งสาขาพรรคการเมืองทั้งหมดจำนวน ๗ สาขาถูกต้องครบ ๔ ภาค โดยมีสมาชิกพรรคการเมืองทั้งสิ้น ๕,๖๒๒ คน กล่าวคือ วันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ พรรคชานาพัฒนาประเทศมีหนังสือส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ขอส่งรายชื่อสมาชิกพรรค จำนวน ๔ ภาค สมาชิก จำนวน ๕,๖๐๓ คน

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ พรรคชานาพัฒนาประเทศ ได้ยื่นเอกสารขอจดแจ้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนี้

สาขาพรรคลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๔/๒ หมู่ที่ ๑ ถนนเลียบบวารี แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

สาขาพรรคลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๕/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลชัยบุรี อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง

สาขาพรรคลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๕๓/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าโรง อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

สาขาพรรคลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๔๕ ซอยถนนเดชอุดม ๖ ถนนในเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๔ พรรคชวนาพัฒนาประเทศ ได้ยื่นเอกสารขอจดทะเบียนพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง คือ

สาขาพรรคลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๖๕/๑ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเทพาลัย อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา

ทั้งนี้ พรรคชวนาพัฒนาประเทศ ได้ยื่นขอจดทะเบียนสาขาพรรคลำดับที่ ๕ รวม ๒ ครั้ง สถานที่ตั้งที่เดิม และคณะกรรมการบริหารสาขาพรรคมีจำนวน ๘ คน เป็นบุคคลเดียวกัน ๗ คน ยกเว้นเหรียญกษาปณ์สาขาพรรค กล่าวคือ

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๓ มีนางสาวอัญชลี มีศิลป์ เป็นเหรียญกษาปณ์สาขาพรรค

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๔ มีนายวรเดช มีศิลป์ เป็นเหรียญกษาปณ์สาขาพรรค

ภายหลังจากที่ทางพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ได้ยื่นขอจัดตั้งสาขาพรรคครั้งแรก คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบคุณสมบัติปรากฏหลักฐานว่า นางสาวอัญชลี มีศิลป์ ซึ่งเป็นเหรียญกษาปณ์สาขาพรรคขาดคุณสมบัติ เพราะอายุไม่ถึงตามข้อบังคับพรรค หมวด ๒ เกี่ยวกับสมาชิกภาพ และได้แนะนำให้เปลี่ยนแปลงตัวเหรียญกษาปณ์สาขาพรรคใหม่ พรรคชวนาพัฒนาประเทศจึงได้แจ้งไปยังสาขาให้ดำเนินการหาบุคคลที่มีคุณสมบัติครบตามข้อบังคับพรรค สาขาพรรคได้ส่งรายชื่อ นายวรเดช มีศิลป์ ซึ่งมีคุณสมบัติครบตามข้อบังคับพรรค มายังสำนักงานใหญ่ของพรรคเพื่อเปลี่ยนตัวบุคคล ต่อจากนั้นพรรคชวนาพัฒนาประเทศได้แจ้งขอจัดตั้งสาขาพรรคไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นครั้งที่ ๒ ตามคำแนะนำของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๔ ดังกล่าว

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ พรรคชวนาพัฒนาประเทศ ได้ยื่นเอกสารขอจดทะเบียนพรรคการเมืองอีก ๒ สาขา คือ

สาขาพรรคลำดับที่ ๖ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านตา อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

สาขาพรรคลำดับที่ ๗ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๗๐ หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองแวง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

ดังนั้น พรรคชวนาพัฒนาประเทศ ได้ขอจดทะเบียนสาขาพรรคการเมืองไปแล้ว รวม ๗ สาขา ถูกต้องครบถ้วน ๔ ภาค และได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กล่าวคือ เมื่อครบตามกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน มีสาขาพรรคการเมืองครบ ๔ สาขาใน ๔ ภาค และมีสมาชิกและสาขาพรรคเกินกว่ากฎหมายกำหนด

นายทะเบียนพรรคการเมืองมิได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๕ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าเอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๔ (๓) มีรายการไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๓ หรือมีข้อความไม่ชัดเจนหรือบกพร่อง ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

เมื่อผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองได้แก้ไขเอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารดังกล่าว

ถ้าผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองไม่ดำเนินการแก้ไขเอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งหรือดำเนินการแก้ไขแล้วแต่ยังไม่ถูกต้อง ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง”

ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้กล่าวหาพรรคชวนาพัฒนาประเทศว่าไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ที่กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทินนั้น พรรคชวนาพัฒนาประเทศได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคจากนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ จึงยังไม่ครบปีปฏิทิน ทางพรรคตั้งใจเสมอว่า เมื่อครบปีปฏิทินแล้ว จะทำรายงานการดำเนินงานแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง คือปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ อย่างแน่นอน ในขณะที่ก็ได้เตรียมการดำเนินงานรวบรวมผลการดำเนินงานอยู่ เมื่อถึงกำหนดพรรคก็จะยื่นรายงานทันทีโดยมิชักช้า

พรรคชวนาพัฒนาประเทศ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า

(๑) ขอให้ยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง และขอให้มีคำสั่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองของพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง” ทั้งนี้ ภายใน ๑๕ วันนับแต่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัย

(๒) พรรคชานาพัฒนาประเทศขอระยะเวลา ๓ เดือน หรือ ๕๐ วัน เพื่อจัดทำ ปรับปรุง แก้ไขเอกสารของพรรคและสาขาพรรค สมาชิกพรรค ให้สมบูรณ์และเรียบร้อยเพื่อพรรคจะได้ดำเนินกิจการทางการเมืองต่อไป

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน โดยที่ข้อเท็จจริงพรรคชานาพัฒนาประเทศได้รับการจดทะเบียนจัดตั้ง เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ จนถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงจัดตั้งขึ้นมากกว่าเก้าสิบวัน

พิเคราะห์แล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๓๕ “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) .....

(๒) .....

(๓) .....

(๔) .....

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความผิดดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

.....”

นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชานาพัฒนาประเทศ เพราะพรรคชานาพัฒนาประเทศไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า

๑. พรรคชานาพัฒนาประเทศ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ หรือไม่

๒. พรรคชานาพัฒนาประเทศ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่าประเด็นข้อที่ ๑ เป็นปัญหาข้อเท็จจริง ส่วนประเด็นข้อที่ ๒ เป็นปัญหาข้อกฎหมาย จึงสมควรวินิจฉัยประเด็นข้อที่ ๒ ซึ่งเป็นปัญหาข้อกฎหมายเสียก่อน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทินให้หัวหน้าพรรคการเมืองนั้นจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องว่าพรรคชานาพัฒนาประเทศได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ดังนั้น เมื่อนับถึงวันสิ้นปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๓ คือวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ เป็นเวลา ๑๕๗ วัน จึงเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน พรรคชานาพัฒนาประเทศจึงต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๓ แจ้งต่อนายทะเบียนภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ปรากฏว่าพรรคชานาพัฒนาประเทศไม่ได้ทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๓ เสนอต่อนายทะเบียนภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ พรรคชานาพัฒนาประเทศจึงไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ มีเหตุให้ต้องยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ (๕) พรรคชานาพัฒนาประเทศยอมรับว่าพรรคชานาพัฒนาประเทศจดทะเบียนจัดตั้งพรรค เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ จริง และไม่ได้จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ยื่นต่อนายทะเบียนภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ จริง เพราะพรรคชานาพัฒนาประเทศจัดตั้งพรรคยังไม่ครบหนึ่งปีปฏิทิน ซึ่งจะครบหนึ่งปีปฏิทินในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าพรรคชานาพัฒนาประเทศเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นนับจนถึงสิ้นปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันและไม่ได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ยื่นต่อนายทะเบียนภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ เพราะเข้าใจว่าจะต้องยื่นในเดือน กรกฎาคม ๒๕๕๔ คือยื่นเมื่อครบ ๑ ปีนับแต่วันจดทะเบียนจัดตั้งพรรคชานาพัฒนาประเทศซึ่งเป็นการเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เมื่อพรรคชานาพัฒนาประเทศไม่ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ (๕)

เมื่อวินิจฉัยแล้วว่ามีเหตุให้ยุบพรรคชานาพัฒนาประเทศตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ (๕) เพราะไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นข้อที่ ๑ ที่ว่าพรรคชานาพัฒนาประเทศไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ (๕) หรือไม่อีก

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงสั่งยุบพรรคชานาพัฒนาประเทศตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ